

Tid och plats

A-salen, kl. 14:15-14:17

Beslutande

Ledamöter

Ulf Hedin (M), Ordförande
Anna Zelvin (KD), 1:e vice ordförande
Julia Berg (S), 2:e vice ordförande
Alexander Modell (M)
Suzanne Frank (M)
Anna Gustbée (M)
Margareta Jonsson (C)
Lars Rejdnell (L)
Gunnel Jansson (MP)
Alije Mikullovcic Kera (S)
Andreas Liljenberg (S)
Erika Lagergren (S)
Marianne Paine Ståhle (S)
Carin Högstedt (V)
Pernilla Wikeland (SD), tjänstgörande ersättare
för Hannes Jónsson (SD)

Övriga närvarande

Ersättare

Elaine Sandell Belin (M)
Gitten Öholm (KD)
Budimir Simic (M)
Majja Almqvist Rieger (C)
Ann-Margreth Willebrand (L)
Guje Larsson (MP)
Fitim Krasniqi (S)
Per Jodenius (S)
Tomas Blad Lindahl (V)

Tjänstepersoner

Ewa Ekman, förvaltningschef
Henrik Mohlin, förvaltningssekreterare
Åsa Spjutare, socialt ansvarig samordnare

Justering

Justerare

Julia Berg

Plats och tid

A-salen, omedelbar justering

Justerade paragrafer

§ 108

Anmärkning

Beslutet justerades omedelbart

Ordförandes signatur	Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Underskrifter

Sekreterare .....
Henrik Mohlin

Ordförande .....
Ulf Hedin

Justerare .....
Julia Berg

Bevis om anslag av protokoll

omsorgsnämndens protokoll från sammanträdet 2020-10-21 är justerat.

Anslagsdag   2020-10-22

Anslaget tas ner   2020-11-13

Förvaringsplats för
protokollet   Omsorgsförvaltningen

Den som vill överklaga ett beslut ska göra det skriftligt inom tre veckor
från anslagsdagen

Underskrift

.....
Henrik Mohlin

Förteckning över omsorgsnämndens ärenden

§ 108 Dnr 2020-00070

Yttrande till kommunstyrelsen över Socialdepartementets remiss
av Översyn av insatser enligt LSS och assistansersättningen Del
1 & 2 SOU 2018:88 5

Ordförandes signatur	Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

§ 108

Dnr 2020-00070

Yttrande till kommunstyrelsen över Socialdepartementets remiss av Översyn av insatser enligt LSS och assistansersättningen Del 1 & 2 SOU 2018:88

Omsorgsnämndens beslut

1. Omsorgsnämnden lämnar följande yttrande över remissen:

Omsorgsnämnden välkomnar en översyn av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) med syfte att skapa en uppdaterad och bättre fungerande lagstiftning, som ger större hållbarhet och mer ändamålsenliga insatser.

Nämnden instämmer i att personkretsbestämmelsen bör moderniseras för att motsvara dagens begreppsbildning och nutida språk.

Vidare ställer sig nämnden positiv till att insatsen boendestöd införs i LSS. I nuläget kan boendestöd erbjudas enligt socialtjänstlagen (SoL), vilket innebär att den enskilde som har betalningsutrymme i vissa kommuner får betala för stödet som ges. Avgiften kan göra det svårt för kommunen att motivera den enskilde till att ta emot en insats trots att behov föreligger.

Vidare framgår av utredningen att insatsen personlig service och boendestöd ska innefatta stöd i föräldraskapet. Här anser omsorgsnämnden att insatsen bör förtydligas utifrån aspekten vilka delar av en förälders omvårdnad om sitt barn som ska ingå i stödet som erhålls. Om det inte enbart innefattar praktiska göromål bör det vara klarlagt var gränsen går mellan ett stöd enligt LSS och ett stöd enligt SoL till följd av bristande föräldraförmåga.

Omsorgsnämnden vill lyfta att det bör tydliggöras i lagstiftningen att den enskilde som bor i gruppboende eller serviceboende inte också kan ha rätt till insatsen personlig service och boendestöd. Insatserna gruppboende och serviceboende bör tillgodose den enskildes behov av omvårdnad, omsorg och stöd i bostaden fullt ut. Om aktuellt förslag verkställs ser omsorgsnämnden att det finns risk för ojämlika bedömningar av rätten till stöd samtidigt

Ordförandes signatur	Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

som kommunerna riskerar att få verkställa dubbla stödinsatser i bostad med särskild service.

Nämnden finner att insatserna kontaktperson och ledsagarservice i dagsläget är otydliga insatser där det finns stora skillnader i riktlinjer och verkställande mellan olika kommuner. Nämnden förespråkar därför ett tydliggörande av dessa insatser men ställer sig positiv till förslaget att insatsen kontaktperson, i de fall den enskilde samtycker till det, ska kunna verkställas genom en gruppaktivitet. Det behövs dock tydliga riktlinjer kring på vilket sätt en sådan gruppaktivitet skulle kunna planeras och genomföras för att undvika att syftet med insatsen kontaktperson reduceras eller att den enskildes individuella behov och önskemål ej tillgodoses.

Nämnden stödjer de delar av LSS-utredningen som föreslår att avlösarservice i hemmet ska benämnas avlösarservice för att det klart ska framgå att insatsen inte är begränsad till att ges i just hemmet. Nämnden anser dock att insatsen behöver definieras tydligare för att bringa klarhet i vad som utgör skillnaden mellan exempelvis personlig service och avlösarservice. Det finns en överhängande risk att avlösarservice beviljas i de fall när det inte finns några andra insatser att tillämpa.

Nämnden välkomnar en förändring av benämningen avseende insatsen korttidstillsyn före och efter skoldagen samt under lov. På grund av den snarlika benämningen korttidsvistelse är det idag vanligt att föräldrar ansöker om korttidstillsyn när de egentligen avser söka korttidsvistelse.

Vad gäller förslaget att personlig assistans ska vara ett statligt ansvar ställer sig nämnden positiv. Dagens delade huvudmannaskap för den personliga assistansen medför svårigheter och onödig byråkrati för den enskilde, men även ett omfattande administrativt arbete för såväl stat som kommun. Nämnden ser även en problematik med dagens ansvarsfördelning utifrån att olika kommuner bedömer liknande behov på olika sätt, vilket medför en ojämlikhet mellan individer som enbart beror på vilken kommun man är bosatt i. Nämnden bedömer det dock inte som rimligt att kommunen fortsatt ska ha ett kostnadsansvar för de 20 första timmarna i assistansersättningen, när staten i övrigt ska vara ensam huvudman för insatsen. Huvudregeln måste istället vara att den myndighet som ansvarar för en insats också bär kostnadsansvaret för densamma.

Ordförandes signatur	Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Vidare välkomnar nämnden ett lagstiftat krav på att dubbelbemanning inom personlig assistans endast kan utges om det aktuella behovet inte kan tillgodoses genom bostadsanpassning eller hjälpmedel. Om behovet är av karaktären att hjälpmedel eller bostadsanpassning inte är aktuellt ser nämnden det som självklart att dubbelbemanning fortsatt ska vara ett alternativ för att tillgodose den enskilda individens unika behov. Nämnden förespråkar därför ett tydliggörande av i vilka situationer dubbel assistans kan vara aktuellt, för att undvika att enskilda individer blir lidande av en alltför snäv tolkning av det nya lagförslaget eller att individer blir lidande i avvaktan på prejudicerande domar.

Nämnden vill också förespråka att det femte grundläggande behovet för rätt till personlig assistans ska kvarstå. Vad gäller förslaget att alla personer med beslut om personlig assistans eller assistansersättning ska ansöka om denna ersättning på nytt efter lagens ikraftträdande ställer sig nämnden negativ. Ansvaret för att ompröva en persons rätt till personlig assistans efter ansvarsövergången mellan kommun och stat, bör åligga Försäkringskassan som myndighet. Det är inte rimligt att den enskilde åläggs ansvar för att ansöka på nytt. Då den tidigare bestämmelsen om tvåårsomprövningar av assistansersättning enligt socialförsäkringsbalken (SFB) inte längre är aktuell behöver det utifrån nämndens förslag ovan tydliggöras vad i de tidigare besluten som Försäkringskassan har möjlighet att ompröva i samband med denna huvudmannamässiga övergång. I nuläget kan rätten till assistansersättning endast omprövas i den utsträckning som rätten till insats har minskat i omfattning till följd av väsentligt ändrade förhållanden som är hänförliga till den enskilde (51 kap. 12 § SFB).

Nämnden ställer sig positiv till att överväga en översyn av fördelningen av hälso- och sjukvårdsansvaret i samband med korttidsvistelse för barn. Nämnden ser att föräldrar till barn på korttidsvistelse skulle få en större möjlighet till avlastning om kommunen fullt ut har ansvaret för såväl vård som omsorg och att korttidsvistelsen därmed i högre utsträckning skulle bli den anhängigavlastning insatsen är avsedd att vara.

Nämnden ställer sig bakom att införa ett tydligt uttalat lagstöd för utbetalning av habiliteringsersättning. Nämnden vill dock framföra att det också är önskvärt med lagmässig reglering av

Ordförandes signatur	Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

habiliteringsersättningens storlek för att säkerställa att ersättningen blir likvärdig för individer i olika kommuner.

Slutligen vill nämnden klargöra att nämnden inte ställer sig bakom de förslag avseende personlig assistans som inte omfattas av aktuell remiss, det vill säga:

att barn under 16 år inte ska kunna få personlig assistans, att schablonisera rätten till personlig assistans för andra personliga behov till att omfatta 15 timmar i veckan, samt att personer med psykiska funktionsnedsättningar inte ska ha rätt till personlig assistans.

Att undanta barn under 16 år från möjligheten till personlig assistans anser nämnden inte går i linje med barnets bästa enligt Barnkonventionen. Nämnden menar även att förslaget om en schablonisering av tidsåtgången för andra personliga behov samt förslaget om att personer med psykiska funktionsnedsättningar inte ska ha rätt till personlig assistans, inte överensstämmer med lagens intention om att den som tillhör lagens personkrets ska ha möjlighet att leva som andra (5 § LSS) och tillförsäkras goda levnadsvillkor (7§ LSS).

2. Beslutet fattas med omedelbar justering.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har mottagit en remiss från Socialdepartementet av SOU 2018:88, Översyn av insatser enligt LSS och assistansersättningen, och översänt den till omsorgsnämnden för yttrande.

Utredningens uppdrag har varit att se över assistansersättningen i socialförsäkringsbalken och delar av lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Syftet har varit att skapa en långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling av insatsen personlig assistans och att få till stånd mer ändamålsenliga insatser inom LSS. Den nya lagstiftningen föreslås träda i kraft 1 januari 2022.

Utredningens förslag och bedömningar innebär i korthet bland annat:

Personlig assistans

Barn under 16 år och personer med behov av annan hjälp än praktisk ska inte ha rätt till assistans. Istället skapas två nya insatser: personligt stöd till barn och förebyggande pedagogiskt stöd.

Ordförandes signatur	Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

Ansvar för att utreda och besluta om personlig assistans ska helt åligga staten/Försäkringskassan. Kommunen ska dock fortfarande kunna utföra assistansen om den enskilde begär det.

I personlig assistans ska inte ingå stöd för behov som förutsätter ingående kunskaper om den som får stödet, det så kallade femte grundläggande behovet.

Dubbel assistans beviljas inte om behovet av stöd kan tillgodoses genom bostadsanpassning eller hjälpmedel.

Schablonbeloppet för personlig assistans ska differentieras.

Den som har rätt till personlig assistans ska beviljas 15 timmar i veckan för andra personliga behov, det vill säga för hemliv, att göra inköp, träna och delta i fritidsaktiviteter.

Kommunen ska fortsatt finansiera en del av kostnaden för assistansersättningen, upp till 20 timmar per vecka.

Ändring av benämning av insatser

Det som tidigare kallades för Råd och stöd ska benämnas Expertstöd.

Insatsen Korttidstillsyn i anslutning till skoldagen byter namn till Förlängd utbildning i fritidshem. Utredningen föreslår också att vid en framtida översyn av skollagen bör frågan om huruvida insatsen bör omfattas av skollagen och stå under tillsyn av Skolinspektionen ingå.

Insatsen avlösarservice ska finnas kvar men ska kallas enbart för Avlösarservice och inte Avlösarservice i hemmet som den idag heter.

Övrigt

Modernisera personkretsbestämmelsen för att motsvara dagens begreppsbyggnad.

Ny insats skapas, personlig service och boendestöd, där bland annat det som i nuvarande lagstiftning är ledsagarservice ska inrymmas. Den som inte bor i gruppboende eller serviceboende, men har behov av stöd i vardagen, ska ha rätt till insatsen. Den kan innebära praktisk hjälp i hemmet, ledsagning, stöd vid föräldraskap och annat motsvarande stöd. Även den som bor i gruppboende eller bostad med särskild service kan ha rätt till denna insats om behovet inte tillgodoses i bostaden.

Insatsen kontaktperson ska finnas kvar men föreslås kunna verkställas genom aktiviteter i grupp.

När någon beviljas daglig verksamhet ska personen ha rätt att få en individuell kartläggning för att den dagliga verksamheten ska kunna anpassas och utformas utifrån den enskildes behov.

Regeringen ska undersöka behovet av en översyn av hur ansvaret för hälso- och sjukvård fördelas mellan kommuner och regioner, bl.a. avseende fördelningen av ansvaret i samband med korttidsvistelse.

Den nya lagen förslås träda i kraft den 1 januari 2022. Från och med den dagen ska alla beslut om personlig assistans som kommunerna fattat anses utgöra beslut om assistansersättning och vara ett ansvar för

Ordförandes signatur	Justerares signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	---------------------	--------------------

Försäkringskassan i enlighet med reglerna i socialförsäkringsbalken. Under tiden den 1 januari 2022 till och med den 31 december 2024 år ska de som har ett beslut om personlig assistans eller assistansersättning ansöka om sådan ersättning på nytt eller vända sig till kommunen och ansöka om någon av de nya insatserna i LSS. Senast per den 1 januari 2025 upphör sedan alla beslut om personlig assistans och assistansersättning som meddelats före den 1 januari 2022 att gälla.

Av remissen från Socialdepartementet framgår att remissen inte omfattar de förslag som handlar om att begränsa möjligheterna till assistans för barn och för personer med stor och varaktig psykisk funktionsnedsättning, samt förslaget om en schablon om 15 timmar för andra personliga behov för personer med assistans.

Beslutsunderlag

Arbetsutskottet har i § 93/2020 föreslagit omsorgsnämnden föreslagit omsorgsnämnden att lämna följande yttrande:

Muntlig föredragning vid arbetsutskottets sammanträde

Förvaltningschefen har i en skrivelse daterad den 9 oktober redogjort för ärendet och lämnat följande förslag till yttrande:

Omsorgsnämnden välkomnar en översyn av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) med syfte att skapa en uppdaterad och bättre fungerande lagstiftning, som ger större hållbarhet och mer ändamålsenliga insatser.

Nämnden instämmer i att personkretsbestämmelsen bör moderniseras för att motsvara dagens begreppsbildning och nutida språk.

Vidare ställer sig nämnden positiv till att insatsen boendestöd införs i LSS. I nuläget kan boendestöd erbjudas enligt socialtjänstlagen (SoL), vilket innebär att den enskilde som har betalningsutrymme i vissa kommuner får betala för stödet som ges. Avgiften kan göra det svårt för kommunen att motivera den enskilde till att ta emot en insats trots att behov föreligger.

Vidare framgår av utredningen att insatsen personlig service och boendestöd ska innefatta stöd i föräldraskapet. Här anser omsorgsnämnden att insatsen bör förtydligas utifrån aspekten vilka delar av en förälders omvårdnad om sitt barn som ska ingå i stödet som erhålls. Om det inte enbart innefattar praktiska göromål bör det vara klarlagt var

Ordförandes signatur	Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

gränsen går mellan ett stöd enligt LSS och ett stöd enligt SoL till följd av
bristande föräldraförmåga.

Omsorgsnämnden vill lyfta att det bör tydliggöras i lagstiftningen att den
enskilde som bor i gruppboende eller serviceboende inte också kan ha rätt
till insatsen personlig service och boendestöd. Insatserna gruppboende och
serviceboende bör tillgodose den enskildes behov av omvårdnad, omsorg
och stöd i bostaden fullt ut. Om aktuellt förslag verkställs ser
omsorgsnämnden att det finns risk för ojämlika bedömningar av rätten
till stöd samtidigt som kommunerna riskerar att få verkställa dubbla
stödinsatser i bostad med särskild service.

Nämnden finner att insatserna kontaktperson och ledsagarservice i
dagsläget är otydliga insatser där det finns stora skillnader i riktlinjer och
verkställande mellan olika kommuner. Nämnden förespråkar därför ett
tydliggörande av dessa insatser men ställer sig positiv till förslaget att
insatsen kontaktperson, i de fall den enskilde samtycker till det, ska kunna
verkställas genom en gruppaktivitet. Det behövs dock tydliga riktlinjer
kring på vilket sätt en sådan gruppaktivitet skulle kunna planeras och
genomföras för att undvika att syftet med insatsen kontaktperson
reduceras eller att den enskildes individuella behov och önskemål ej
tillgodoses.

Nämnden stödjer de delar av LSS-utredningen som föreslår att
avlösarservice i hemmet ska benämnas avlösarservice för att det klart ska
framgå att insatsen inte är begränsad till att ges i just hemmet. Nämnden
anser dock att insatsen behöver definieras tydligare för att bringa klarhet i
vad som utgör skillnaden mellan exempelvis personlig service och
avlösarservice. Det finns en överhängande risk att avlösarservice beviljas i
de fall när det inte finns några andra insatser att tillämpa.

Nämnden välkomnar en förändring av benämningen avseende insatsen
korttidsstillsyn före och efter skoldagen samt under lov. På grund av den
snarlika benämningen korttidsvistelse är det idag vanligt att föräldrar
ansöker om korttidsstillsyn när de egentligen avser söka korttidsvistelse.

Vad gäller förslaget att personlig assistans ska vara ett statligt ansvar
ställer sig nämnden positiv. Dagens delade huvudmannaskap för den
personliga assistansen medför svårigheter och onödig byråkrati för den
enskilde, men även ett omfattande administrativt arbete för såväl stat som
kommun. Nämnden ser även en problematik med dagens
ansvarsfördelning utifrån att olika kommuner bedömer liknande behov på
olika sätt, vilket medför en ojämlikhet mellan individer som enbart beror

Ordförandes signatur	Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

på vilken kommun man är bosatt i. Nämnden bedömer det dock inte som rimligt att kommunen fortsatt ska ha ett kostnadsansvar för de 20 första timmarna i assistansersättningen, när staten i övrigt ska vara ensam huvudman för insatsen. Huvudregeln måste istället vara att den myndighet som ansvarar för en insats också bär kostnadsansvaret för densamma.

Vidare välkomnar nämnden ett lagstiftat krav på att dubbelbemanning inom personlig assistans endast kan utges om det aktuella behovet inte kan tillgodoses genom bostadsanpassning eller hjälpmedel. Om behovet är av karaktären att hjälpmedel eller bostadsanpassning inte är aktuellt ser nämnden det som självklart att dubbelbemanning fortsatt ska vara ett alternativ för att tillgodose den enskilda individens unika behov. Nämnden förespråkar därför ett tydliggörande av i vilka situationer dubbel assistans kan vara aktuellt, för att undvika att enskilda individer blir lidande av en alltför snäv tolkning av det nya lagförslaget.

Nämnden vill också förespråka att det femte grundläggande behovet för rätt till personlig assistans ska kvarstå. Vad gäller förslaget att alla personer med beslut om personlig assistans eller assistansersättning ska ansöka om denna ersättning på nytt efter lagens ikraftträdande ställer sig nämnden negativ. Ansvaret för att ompröva en persons rätt till personlig assistans efter ansvarsövergången mellan kommun och stat, bör åligga Försäkringskassan som myndighet. Det är inte rimligt att den enskilde åläggs ansvar för att ansöka på nytt. Då den tidigare bestämmelsen om tvåårsomprövningar av assistansersättning enligt socialförsäkringsbalken (SFB) inte längre är aktuell behöver det utifrån nämndens förslag ovan tydliggöras vad i de tidigare besluten som Försäkringskassan har möjlighet att ompröva i samband med denna huvudmannamässiga övergång. I nuläget kan rätten till assistansersättning endast omprövas i den utsträckning som rätten till insats har minskat i omfattning till följd av väsentligt ändrade förhållanden som är hänförliga till den enskilde (51 kap. 12 § SFB).

Nämnden ställer sig positiv till att överväga en översyn av fördelningen av hälso- och sjukvårdsansvaret i samband med korttidsvistelse för barn. Nämnden ser att föräldrar till barn på korttidsvistelse skulle få en större möjlighet till avlastning om kommunen fullt ut har ansvaret för såväl vård som omsorg och att korttidsvistelsen därmed i högre utsträckning skulle bli den anhörigavlastning insatsen är avsedd att vara.

Nämnden ställer sig bakom att införa ett tydligt uttalat lagstöd för utbetalning av habiliteringsersättning. Nämnden vill dock framföra att det

Ordförandes signatur	Justerares signatur	Utdragsbestyrkande

också är önskvärt med lagmässig reglering av habiliteringsersättningens storlek för att säkerställa att ersättningen blir likvärdig mellan olika kommuner.

Slutligen vill nämnden klargöra att nämnden inte ställer sig bakom de förslag avseende personlig assistans som inte omfattas av aktuell remiss, det vill säga:

- att barn under 16 år inte ska kunna få personlig assistans,
- att schablonisera rätten till personlig assistans för andra personliga behov till att omfatta 15 timmar i veckan, samt
- att personer med psykiska funktionsnedsättningar inte ska ha rätt till personlig assistans.

Att undanta barn under 16 år från möjligheten till personlig assistans anser nämnden inte går i linje med barnets bästa enligt Barnkonventionen. Nämnden menar även att förslaget om en schablonisering av tidsåtgången för andra personliga behov samt förslaget om att personer med psykiska funktionsnedsättningar inte ska ha rätt till personlig assistans, inte överensstämmer med lagens intention om att den som tillhör lagens personkrets ska ha möjlighet att leva som andra (5 § LSS) och tillförsäkras goda levnadsvillkor (7§ LSS).

Socialdepartementets remiss av Översyn av insatser enligt LSS och assistansersättningen Del 1 & 2 SOU 2018:88

Beslutet skickas till

För åtgärd
Kommunstyrelsen

För kännedom
Nämnden för arbete och välfärd

Ordförandes signatur	Justerares signatur	Utdragsbestyrkande